

SOCIALNÄMNDEN 2013-04-16
PROTOKOLLSUTDRAG

16-297/2013

19

Justerat 2013-04-18

Anna König Jerlmyr och Roger Mogert

§ 23

Förebyggande insatser för att minska cannabisanvändandet bland unga

Dnr 3.2-195/2013

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner redovisningen.
2. Socialnämnden överlämnar redovisningen till stadsdelsnämnderna.

Ärendet

I budgeten år 2013 avsattes 10 mnkr för att minska cannabisanvändandet bland unga. Utvecklingsenheten på socialförvaltningen samlade stadsdelsförvaltningarnas preventionssamordnare till en workshop med syfte att arbeta fram en plan för ett antal strukturerade åtgärder som kan genomföras gemensamt över staden. Utifrån workshopens resultat har en plan för ett antal förebyggande insatser tagits fram.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 27 februari 2013.

Beslutsgång

Ordföranden Anna König Jerlmyr (M) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V) lämnade följande särskilda uttalande.

All politik ska i största möjliga mån vila på en evidensbaserad grund.

Narkotikaproblematiken är komplicerad och det finns sällan enkla lösningar på komplicerade problem. Det är glädjande att majoriteten har valt att investera i cannabis-prevention då vi ser att allt fler ungdomar prövar på drogen. I planen för förebyggande insatser finns en rad förslag för att minska användningen bland ungdomar. Men två saker finner vi problematiska med *Plan för förebyggande insatser för att minska cannabis bland unga*.

För det första finner vi fokuset på rökning problematiskt ur evidensskäl vilket görs tydligt i planen:

Stockholmsenkäten visar att det finns en samvariation mellan att röka och att ha provat narkotika. Det är betydligt mer vanligt att unga som röker har provat cannabis jämfört med de som uppger att de inte röker. Forskningen är dock inte helt enig om huruvida tobaksbruk är en inkörsport till cannabis. Det finns dock forskare som hävdar att så är fallet vilket kan motivera insatser mot tobak även i detta sammanhang.

Samvariation betyder inte nödvändigtvis kausalitet och enskilda forskare kan användas för att motivera nästan vilken insats som helst. Att förhindra rökning är i sig ett egenvärde men frågan är varför just en antirökningsinsats ska ingå i preventionsarbetet för cannabis. Det finns dessutom flera andra risk- och skyddsfaktorer med stundtals högre grad av evidens inom preventionsforskningen som får betydligt mindre plats i planen; exempelvis strukturerad fritid och läxhjälp. Planen diskuterar också appar och kampanjer på olika sätt. Dessa kan vara till stöd och hjälp men måste då ha beredskap för ökat behov hos målgruppen. Den beredskapen ser vi inte i riktigt i planen.

För det andra ser vi ovanstående som en illustration av att majoriteten ökat anslagen mycket snabbt för att visa sig handlingskraftig samtidigt som den saknar en tydlig idé om vad som ska uppnås. Vi saknar helt enkelt långsiktigheten i projektet då narkotikaprevention knappast är ett åtagande som löper per budgetår eller lämpar sig för ryckig budgetering. I all preventionsforskning talar man om långsiktighet och kontinuitet som en nödvändig framgångsfaktor.

Vid protokollet

Lisbeth Westerlund
sekreterare

Handläggare: Carina Cannertoft/
Christina Grönberg
Telefon: 08-508 43 028/
508 25 904

Till
Socialnämnden

Förebyggande insatser för att minska cannabisanvändandet bland unga

(1 Bilaga)

1. Socialnämnden godkänner redovisningen
2. Socialnämnden överlämnar redovisningen till stadsdelsnämnderna

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I budgeten år 2013 avsattes tio miljoner för att minska cannabisanvändandet bland unga. Utvecklingsenheten på socialförvaltningen samlade stadsdelsförvaltningarnas preventionssamordnare till en workshop med syfte att arbeta fram en plan för ett antal strukturerade åtgärder som kan genomföras gemensamt över staden. Utifrån workshopens resultat har en plan för ett antal förebyggande insatser tagits fram. En inriktning är att möjliggöra ett utökat arbete med föräldrar i syfte att öka deras kunskap och medvetenhet om narkotika, samt att få igång en diskussion med sina barn om cannabis. Fokusgrupper och en kampanj föreslås. En annan inriktning är att arbeta mer med att öka kunskapen bland de professionella som möter ungdomar. Det går i linje med Trestadsarbetet och skulle komplettera de satsningar som redan görs eller planeras med ytterligare yrkesgrupper. Förvaltningen föreslår också ett antal utredningsuppdrag när det

gäller eventuell utveckling av en *cannabis app*, webbaserad information till skolor, utökat samarbete med stadens fritidsverksamhet samt analys av samband mellan skolfrånvaro och cannabis (källa Stockholmsenkäten).

Då det kan finnas en koppling mellan alkohol/tobak och cannabis föreslår förvaltningen att nylansera det omarbetade programmet EFFEKT mot alkohol och tobak i innerstadsstadsdelarna samt finansiera ett pilotprojekt mot tobak på Södermalm.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom den stadsövergripande avdelningen.

Bakgrund

Resultat från Stockholmsenkäten visade år 2010 en oroande utveckling när det gäller andel elever i grundskolans år 9 och gymnasiets år 2 som provat narkotika. Maria Ungdom kan numer också konstatera att den primärdrog som unga söker hjälp för är cannabis, till skillnad från tidigare då alkohol dominerade. I budgeten år 2011 och 2012 tillsköts 2 respektive 5 extra miljoner kronor i syfte att minska narkotikaanvändningen bland barn och unga. De extra medlen fördelades till respektive stadsdelsnämnd och insatserna följdes upp av socialförvaltningen. Många bra insatser genomfördes, i vissa fall var det dock svårt att urskilja dessa från ordinarie verksamhet. I 2012 års Stockholmsenkät hade andel (främst pojkar) som provat narkotika sjunkit något, men de ligger fortfarande kvar på en hög nivå, speciellt i jämförelse med övriga länet och med nationella resultat.

Det är delvis ovanstående situation som ligger till grund för Trestadssamarbetet mellan Stockholm, Göteborg och Malmö år 2012 till 2014 med finansiering från Socialdepartementet.

I budgeten år 2013 avsattes extra medel med syfte att minska cannabisanvändandet bland unga. Istället för att medlen fördelades mellan stadsdelsnämnden uppdrogs åt socialförvaltningen att samordna medlen med syfte att användas på ett så effektivt sätt som möjligt.

Ärendet

I februari år 2013 genomfördes en workshop med stadsdelsförvaltningarnas preventionssamordnare. Syftet var att arbeta fram en plan för hur de extra, avsatta medlen i budget för att minska cannabis bland unga kan användas på ett effektivt och strukturerat sätt. Innan workshopen presenterades också relevanta befintliga

verksamheter och aktiviteter (även vård- och behandling) i syfte att särskilja dessa från förslag som skulle arbetas fram.

I ärendet beskrivs förslag till planerade aktiviteter under året.

Föräldrasamverkan

Det finns omfattande forskning som visar att effektiva preventiva insatser bör riktas till föräldrar/vårdnadshavare. Det är bra om föräldrar har god kunskap om cannabis och är medvetna om ungas risk- samt skyddsfaktorer och de behöver framförallt vara engagerade i sina barn. Ett av workshopens föreslagna teman var därför samverkan med föräldrar. För att tidigt stärka föräldraengagemanget ansågs tillgång till föräldrastöd såsom ABC och KOMET vara mycket viktigt. Kännedom om vart man som förälder kan vända sig men också utvecklandet av fler service/lågtröskelinsatser för dem som upplever oro diskuterades

Maria Ungdom erbjuder "föräldrautbildning i cannabiskunskap" och efterfrågan på kurserna är större än tillgången. Utbildningen vänder sig till föräldrar i Stockholms stad och kursen sträcker sig över tre tillfällen, 1,5 timmar per gång på kvällstid. Varje grupp innehåller 10-15 föräldrar. Kursen är kostnadsfri och leds av två kursledare. Ämnen som tas upp är hur Cannabis påverkar ungdomar fysiskt, psykiskt och socialt och hur man som förälder kan prata med sin tonåring om detta. Individuell rådgivning för föräldrar finns också på Maria Ungdom. Enheten genomför informationsinsatser till professionella och föräldrar, ofta i samband med föräldramöten i skolor men också i andra sammanhang som stadsdelsförvaltningarna arrangerar.

Specifika förslag med syfte att öka föräldrars engagemang och kunskap var fokusgrupper och en föräldrakampanj. Kampanjer är ett bra sätt att skapa uppmärksamhet och öka medvetenheten kring ett ämne men bör kombineras med andra insatser för att ge resultat.

Samverkan med unga

En annan inriktning på förslagen var samverkan med ungdomar själva. Även för målgruppen unga föreslogs en kampanj eller någon form av kommunikationsinsats. I workshopen framkom även förslag såsom ökad tillgång till strukturerad fritidsverksamhet, minska tobaksbruket bland unga samt att ge ungdomar relevant kunskap om cannabis för att minska missbruket. Aktiviteter som ansågs viktiga var läxhjälp på fritidsgårdar, mer uppsökande arbete (även på nätet)utreda och använda sociala medier i högre utsträckning. Ungdomars fritid identifierades som ett viktigt område. Preventionssamordnarna upplever att det

finns stora skillnader mellan stadens fritidsverksamheter och det vore önskvärt att identifiera viktiga hörnstenar i en fritidsverksamhet för att fungera som en god preventiv verksamhet. De cannabisutbildningar som genomförts för fritidsledare inom Trestadsprojektet under hösten 2012 har varit en bra start för ett närmare samarbete runt preventionsfrågor.

Samverkan med professionella

Liksom det fanns en önskan om hög kunskapsnivå och medvetenhet om cannabis hos föräldrar, fanns liknande resonemang kring de professionella grupper som ofta möter ungdomar i sitt arbete. Förutom en god kunskapsnivå om cannabis samt risk- och skyddsfaktorer bör professionella medverka i högre utsträckning på sociala arenor liksom inom sociala medier.

En högre medvetenhet om cannabis inom socialtjänsten generellt efterfrågades och framförallt vore det bra om de som arbetar inom försörjningsstöd har en grundkunskap om cannabis. Ett verktyg för att höja kompetensen bland professionella är preventionsprofilen¹ enligt workshopdeltagarna vilken är framtagen och kommer paketeras samt lanseras inom Trestadsprojektet. Ett annat angreppssätt är fler utbildningsinsatser för ytterligare yrkeskategorier i linje med Trestadsprojektet.

Situationella åtgärder

En rad situationella åtgärder diskuterades också, såsom att bidra till hög upptäcktsrisk, försvåra försäljning och bruk på offentlig plats och minska tillgängligheten på cannabis. Det handlar om områden som är svåra att påverka för staden då det antingen är ett polisiärt ansvar eller komplicerade mekanismer som är beroende av många olika faktorer. Förslag som däremot anknyter till tidigare resonemang om att öka föräldraengagemanget genom föräldravandringar är genomförbart inom stadens verksamheter. Förslag om att utbilda medborgarvärdar ligger i linje med tidigare resonemang om vikten av god kunskap bland professionella. I det här fallet handlar det om en högre kunskap i de miljöer som ungdomarna finns.

Samverkan med skolan

Skolan är en viktig arena för att förebygga och tidigt upptäcka användning av cannabis hos unga. Det görs bäst genom att skolan utför sitt kärnuppdrag. Det

¹ Ett verktyg för att arbeta med risk- och skyddsfaktorer inom förskola, skola, fritid och socialtjänstens verksamheter för barn och unga.

finns omfattande forskning som visar att framgång i skolan skyddar mot drogproblem medan misslyckanden i skolan är en riskfaktor. Eleverna har rätt att få kunskap om narkotika och dess effekter på samma sätt som de har rätt att bli informerade om andra samhällsfrågor. God kunskap är en förutsättning för att kunna fatta förnuftiga beslut.

Förutom att utveckla ungas kunskaper och kompetenser finns det i skolmiljön möjligheter att upptäcka unga i behov av stöd, det gäller för såväl yngre som äldre elever. En väl fungerade elevhälsovård som samverkar med lärare, föräldrar och vid behov även med socialtjänst kan göra skillnad för en ung person.

Misslyckande i skolan är en riskfaktor och skolnärvaro är därför viktigt. Socialförvaltningen har i budget 2013 tillförts 10 mkr för att i samarbete med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna förstärka arbetet för att barn och unga ska klara skolgången. Även inom PLUS verksamhet finns ett utvecklingsarbete som syftar till ökad skolnärvaro.

Utöver skolans kärnuppgift är skolan också en plats för andra förebyggande insatser och en arena där föräldrar kan mötas och utbyta erfarenheter. Under workshopen nämndes preventionsprogrammet EFFEKT (fd ÖPP) som syftar till att minska ungas alkoholkonsumtion och skjuta upp debutåldern genom att systematiskt informera föräldrar på föräldramöten och ge dem förutsättningar för gemensamma diskussioner. EFFEKT (alkohol) används idag i många högstadieskolor och kan med fördel spridas till fler.

Insatser mot tobak

Stockholmsenkäten visar att det finns en samvariation mellan att röka och att ha provat narkotika. Det är betydligt mer vanligt att unga som röker har provat cannabis jämfört med de som uppger att de *inte* röker. Forskningen är dock inte helt enig om huruvida tobaksbruk är en inkörsport till cannabis. Det finns dock forskare som hävdar att så är fallet vilket kan motivera insatser mot tobak även i detta sammanhang. Inom ramen för Trestad pågår exempelvis ett projekt som syftar till att utveckla EFFEKT till mellanstadieelever och deras föräldrar i syfte att minska tobaksbruk och på sikt även narkotika bland unga. Södermalms stadsdelsförvaltning ligger i startgroparna för att utveckla "Ett tobaksfriare Södermalm", där EFFEKT är ett verktyg. Projektet kan stå som modell för övriga innerstadsstadsdelar som också visat intresse av att arbeta mot tobak.

Behandling

Genom förstärkning i budget 2013² kommer personalstaben på Maria Ungdom att utökas med en tjänst som kommer att ha ett särskilt ansvar för att länka de ungdomar som aktualiserats via MUMIN till stöd/behandling. Detta arbete kommer att innebära ett intensifierat samarbete med stadsdelsförvaltningar kring dessa ungdomar vad gäller yttranden och ungdomskontakt. Ett samarbete finns redan, men kommer på detta sätt att ytterligare utvecklas. Det finns även kopplingar mellan detta arbete och sociala insatsgrupper.

PUMAN, som har en något äldre målgrupp än Maria Ungdom är en resurs för unga vuxna som vill förändra sin alkohol- och drogvanor. Verksamheten bedrivs inom socialförvaltningens behandlingsenhet och erbjuder alkohol- och narkotika rådgivning samt samtalsbehandling för unga vuxna mellan 18-28 med risk att utveckla alkohol eller narkotikaberoende. De arbetar med ett specifikt haschavvänjningsprogram för personer som är över 18 år och inte längre vill vara beroende av cannabis. Det är kostnadsfritt och frivilligt att delta i programmet.

IT/webb/sociala medier

Digital kommunikation såsom webb och sociala medier är ett utvecklingsområde. Förslag som framkom på workshopen var att mer uppsökande arbete borde ske på webben som en arena för det drogförebyggande arbetet genom digitalisering. Sociala medier kan också fungera som kanaler för exempelvis kampanjer. Exempel på "appar" som kan utvecklas och spridas är drogförebyggande-, föräldrastöd-, och fältassistent-appar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att den mest konkreta, generella och mätbara insatsen för att öka föräldrars kunskap samt medvetenhet om cannabis är att genomföra en kampanj. Tidigare erfarenheter av kampanjer på förvaltningen visar att ett utskick direktadresserat till vårdnadshavare har ett högt läsvärde och uppskattas av föräldrar. Det är viktigt att kampanjen är väl utformad utifrån syftet att öka kunskapen och även att uppmuntra föräldrar till samtal med sina ungdomar. Förvaltningen föreslår i enlighet med förslag från preventionssamordnarna att kampanjen föregås av fokusgrupper med föräldrar som kan ge ett bättre underlag till vilken typ av information föräldrar önskar och på vilket sätt föräldrar samtalar med sina barn. Fokusgrupper har genomförts med unga inom Trestad-projektet. Att också göra fokusgrupper med föräldrar blir ett intressant komplement till de grupper som genomförts och bra underlag till kampanjen. Förvaltningen föreslår

² 2 mkr av de avsatta medlen är öronmärkta för Maria Ungdom

även att kampanjen kopplas till förslag om att genomföra föräldravandringar. Kampanjen kan fungera som ett hjälpmedel i att rekrytera föräldrar.

Förvaltningen föreslår att medel för cannabisprevention används för att utöka de föräldrautbildningar om cannabis på Maria Ungdom då trycket på utbildningarna är högt. Föräldrautbildningarna ska utökas så att plats ges skyndsamt till dem som redan står i kö till nuvarande utbildningar på Maria Ungdom. Ett utvecklingsarbete ska också göras med att erbjuda utbildningar lokalt i stadsdelsförvaltningarna i samarbete med preventionssamordnare och fältassistenter. Medel ska också avsättas för att förstärka och utveckla arbetet med generella föräldrastödsprogram för tonårsföräldrar.

I samband med kampanjarbetet kan även frågan om ökad närvaro på sociala medier utredas. Syftet och målsättningen med närvaron i sociala medier är styrande för hur arbetet ska bedrivas. Förvaltningen tog under 2012 fram en handbok i hur social media kan användas inom socialtjänsten. Handboken visar att det finns en rad juridiska aspekter att beakta i arbetet med internet. Förvaltningen föreslår att frågan om sociala medier tas upp i samband med kampanjarbetet genom att ta hjälp av en kommunikationsbyrå. Förslagsvis kan en workshop genomföras för att inventera behov och utveckla idéer för exempelvis utveckling av appar. Detta arbete ska samordnas med den socialrådgivning på nätet som beräknas starta i mitten på maj och med de planer som finns inom Trestadsprojektet om utveckling av webbportal och/eller chatt på Maria Ungdom.

Ungdomars fritid identifierades som ett viktigt område. Förvaltningen föreslår att ett arbete påbörjas för i dialog med berörda verksamheter på stadsdelsförvaltningarna utröna vilka de viktiga hörnstenarna (exempelvis läxhjälp) är i en fritidsverksamhet för att fungera som en preventiv insats för en målgrupp som är mycket viktig att nå.

Preventionsprogrammet EFFEKT skulle kunna utvecklas till att även ta upp frågor om tobak och cannabis. Som tidigare nämnts finns ingen forskning på huruvida EFFEKT i sin nuvarande form kan påverka ungas konsumtion av narkotika. Undersökningar visar dock (precis som för rökning) att unga som använder narkotika oftare än andra även är alkoholkonsumenter. Innerstadens stadsdelsområden har påbörjat ett arbete med att uppdatera EFFEKT och även lägga in information från Stockholmsenkäten om tobak och narkotika.

Förvaltningen anser i enlighet med preventionssamordnarna att en fortsatt spridning av EFFEKT är viktigt för att skapa förutsättningar för fortsatt implementering. Förvaltningen föreslår därmed uppdatering av material och en

plan för spridning i dialog med utbildningsförvaltningen. Förvaltningen föreslår även att ett samlat webbaserat informationsmaterial tas fram för skolorna där en sällning av olika metoder och program genomförts för att hjälpa skolorna att kunna orientera sig bland den mängd angreppssätt som finns för att arbeta med ANTD frågan. Vidare föreslår förvaltningen att använda Stockholmsenkäten till ytterligare analyser för att utöka kunskapen om faktorer som samvarierar med cannabis. Skolfrånvaro är en företeelse som förvaltningen föreslår ska utföras mer analyser kring.

När det gäller de professionellas kunskapsnivå föreslår förvaltningen en utbildningsinsats för personal inom försörjningsstöd och medborgarvårdar. Det finns en omfattande utbildningsinsats för ett antal yrkesgrupper inom Trestadsarbetet som föreslås kompletteras med personal inom försörjningsstöd och medborgarvårdar. Förvaltningen vill betona att alla utbildningsinsatser för professionella bör ha ett "lär din kollega"- perspektiv. För att få en kontinuitet i kunskapsnivån bör ett system användas för att kunskapen bevaras inom organisationen genom överföring kollegor emellan. En annan konkret insats som verktyg för att höja kunskapen för professionella inom staden är att förvaltningen föreslår en lansering av preventionsprofilen.

Förvaltningen föreslår att ett pilotprojekt mot tobak på Södermalm i enlighet med bifogad projektplan finansieras med 300 000 kr inom ramen för de extra medlen samt att projektet kompletteras med en utvärdering. Det är viktigt att mäta huruvida de insatser som genomförs kan visa på goda resultat för att i så fall sprida arbetssättet till stadens övriga stadsdelsförvaltningar.

Bilagor

- Projektplan Tobaksprojektet Södermalm

PM

ETT TOBAKSFRIARE SÖDERMALM

Bakgrund

NATIONELLT

Sveriges riksdag och regering har under 2011 lanserat en långsiktig ANDT-politisk strategi (Alkohol-, Narkotika-, Dopning –Tobak) med det övergripande målet att nå *"ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk"*.

ANDT-strategin är indelad i sju målområden:

1. Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska
2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska
5. Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgång till vård och stöd av god kvalitet
6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopning eller tobak ska minska
7. En folkhälsobaserad och restriktiv syn på ANDT inom EU och internationellt

Även statens folkhälsoinstituts (FHI) arbete utgår ifrån politiskt beslutade och övergripande folkhälsomål inom 11 målområden. Det elfte målområdet som behandlar det tobaksförebyggande arbetet omfattar i sin tur fyra delmål som ska uppnås till 2014.

Målen är:

1. En tobaksfri livsstart
2. En halvering av antalet ungdomar under 18 år som börjar röka eller snusa

3. En halvering av andelen rökare bland de grupper som röker mest
4. Ingen ska ofrivilligt utsättas för rök i sin omgivning

REGIONALT - STOCKHOLM

STAN-programmet (Stockholms Tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska program) antogs i sin nuvarande version av kommunfullmäktige 2010-11-08 och har sin utgångspunkt bland annat i Stockholms stads inriktnings- och budgetmål. I stadens budget inför 2012 uttalas att eftersom användningen av narkotika (främst cannabis) bland unga ökat ska staden förstärka det förebyggande arbetet.

Som komplement till stadens Vision 2030 och för att ge en grund för arbetet på lång sikt anger STAN-programmet fyra övergripande mål:

1. Barns och ungdomars uppväxt ska vara fri från tobak, alkohol och narkotika
2. Ett narkotikafritt Stockholm
3. Stadens innevånare ska ha återhållsamma alkoholvanor
4. Stadens innevånare som missbrukar alkohol eller andra droger ska erbjudas hjälp att komma ifrån sitt missbruk

Stockholm ingår också i projektet *Trestad 2* som fokuserar på cannabisförebyggande åtgärder i samverkan mellan de tre storstadsregionerna i och runt Malmö, Göteborg och Stockholm. I Trestad 2 ingår även tobaksförebyggande arbete bland annat genom metoden EFFEKT- tobak som ska genomföras på föräldramöten i mellanstadieskolor och där Stockholm kommer att vara pilotområde under hösten 2012.

LOKALT – SÖDERMALM

Resultatet från den senaste Stockholmsenkäten (våren 2012 som genomförs i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet) visar att tobaksbruket bland ungdomar på Södermalm ligger högt jämfört med Stockholm i övrigt. Bland flickorna i åk 9 uppgår femtio procent fler än genomsnittet i Stockholms län, att de röker. Även cannabisbruket har ökat bland ungdomarna. All forskning pekar på att det finns klara och tydliga samband mellan ungdomars bruk av tobak och en ökad benägenhet att prova cannabis och även alkohol. Bland de ungdomar som använder cannabis har nästan samtliga först rökt tobak.

Mot bakgrund av ovanstående vill Södermalms stadsdelsförvaltning fokusera ytterligare på det tobaksförebyggande arbetet. Stadsdelen Södermalm förbereder nu en fyraårsplan att minska tobaksbruket på Södermalm. Där ingår tre huvuddelar i linje med regeringens tobakspolitiska program.

1. Minska antalet tobaksdebuter bland barn och unga.

2. Minska antalet rökande bland de grupper som röker mest t ex Socialpsykiatrins klienter
3. Fler tobaksanvändare ska erbjudas rökavvänjning samt stöd till rökstopp.

MÅL 1: BARN OCH UNGA FÖRBLIR RÖKFRIA

- Målvärde 2016: En halvering av antalet barn och unga som börjar röka.
- Målgrupp: barn och unga i Södermalms grundskolor.
- Indikator: Mäts genom resultatet från Stockholmsenkäten våren år 2012 i jämförelse med resultatet år 2016.

MÅL 2: RÖKNINGEN MINSKAR BLAND DEM SOM RÖKER MEST

- Målvärde 2016: En halvering av andelen rökare bland de grupper som röker mest.
- Målgrupp: Socialpsykiatrins klienter och den öppna beroendevårdens klienter..
- Indikator: Mäts genom ASI (grund), ADAT och boenden enkätundersökning. Jämför sedan med år 2016.

MÅL 3: STÖD TILL DEN SOM VILL SLUTA MED TOBAK

- Målvärde 2016: fler tobaksanvändare än idag ska erbjudas rökavvänjning och få stöd till tobaksstopp
- Målgrupp: Ungdomar och unga vuxna på Södermalm
- Indikator: kartläggning av vilka aktörer som erbjuder stöd till rökstopp idag och jämför med 2016

Det övergripande syftet är att bidra med stödjande och förstärkande åtgärder i form av information, kunskaper, arrangemang och metoder i syfte att minska tobaksbruket bland ungdomar socialpsykiatrins klienter.

Genom det tobaksförebyggande arbetet närmar vi oss flera av STAN-programmets mål. Därför är avsikten att inom ramen för Södermalms lokala brottsförebyggande råd (Söderandan) fokusera på och förstärka det tobaksförebyggande arbetet ytterligare genom en bred satsning för att successivt

mobilisera alla goda krafter och använda oss av metoder som är beprövade och effektiva.

Involverade aktörer

Arbetet sker genom att engagera och informera olika samhällsaktörer i det tobaksförebyggande arbetet.

Vi vill vända oss till:

- Skola
 - a. *Skolpersonal*
 - b. *Elevrådet*
- Fritid
 - c. *Fritidsverksamheter*
 - d. *Hemgårdar*
- Föräldrar
- Föräldraråd
- Föräldramöten
- Ideella organisationer
- Volontärpolis
- Södermalms ungdomsmottagning
- Södermalms stadsdelsförvaltnings personal
- Socialpsykiatrins klienter

Vi vill också informera och engagera ungdomar och föräldrar i det tobaksförebyggande arbetet. För att lyckas med det kommer vi samverka med ideella organisationer t.ex. Smart ungdom.

Finansiering

Flera aktiviteter planeras ske inom ram för respektive verksamhet och kommer inte att fordra några kostnader utöver den arbetstid som behövs. Finansiering av de insatser som är kostnadskrävande vill vi ansöka om genom Trestad2. Eftersom projektets uppdrag att minska tobaksbruket på Södermalm kan ses som en del i det förebyggande cannabisarbetet bör dessa kostnader prövas om de kan ingå i Trestad2.

Arbetsledningsresurs

Projektet innehåller ett stort antal punkter med förslag till insatser. En projektledning krävs för att bygga upp verksamheten och för att planera aktiviteter/insatser.

Föreläsare

I aktivitetsplanen finns ett antal inspirations- och informations träffar bl.a. för skola, fritid och volontärpolis.

Verktyg

Smokelyzer- en kolmonoxidmätare som används som ett verktyg att engagera och öka kunskap om hälsoeffekter samt motivera till rökstopp. Den kan användas av stadsdelsförvaltningens hälsocoach i samband med personalens hälsosamtal men även av fritid och skola.

Tidsplan

Under våren kommer vi börja arbeta med skolor (högstadiet) och fritid samt planera insatser för socialpsykiatrins klienter.

Projektet planeras pågå till år 2016 därför vill vi engagera fler aktörer efter hand. Vi vill också engagera andra innerstadsstadsdelar t.ex. genom att ha gemensamma informations- och inspirationsträffar för skol- och fritidspersonal.

Planering av verksamhet i ett senare skede:

- En del aktiviteter återkommer årligen (vilka framgår i tidsplan för kommande år)
- Gymnasier (eventuellt involvera dem tidigare)
- Idrottsföreningar
- Andra innerstadsstadsdelar
- Rökfria miljöer – viktigt för att minska den sociala acceptansen

MÅL 1: BARN OCH UNGA FÖRBLIR RÖKFRIA

- Målvärde 2016: En halvering av antalet barn och unga som börjar röka.
- Målgrupp: barn och unga i Södermalms grundskolor.
- Indikator: Mäts genom resultatet från Stockholmsenkäten våren år 2012 i jämförelse med resultatet år 2016.

Grundskola

INSPIRATION OCH INFORMATION FÖR SKOLPERSONAL

Planera ett informationstillfälle för skolpersonal för att inspirera skolorna till att utveckla arbetet med tobaksfrågan.

Utbildningen sker 1 gång per år förslagsvis vecka 44 (skollovsvecka), för att uppdatera kunskap, följa upp och inspirera till fortsatt arbete. Samkör utbildningar med Trestad 2 och Effekt för att ta hjälp av varandra och inte köra över varandra. Kontakta Anders E och Desirée på Norrmalm för mer information.

Utbildning

Vem ska genomföra utbildningen.

Personerna är ännu inte tillfrågade men förslås vara: Maria Nilsson, Madeleine Selin rektor fryshuset, rektor Sofia skolan, Niklas Oden token och skola
Träffen kan arrangeras av Lärare mot tobak tillsammans med SMART och A non Smoking Generation

Vad informationsträffen ska innehålla:

Motivera varför det är viktigt att arbeta med tobaksförebyggande.

Hur ser lagstiftningen ut.

Konkreta exempel på hur skolan kan arbeta med tobaksfrågan.

Berättelser och exempel på hur andra har arbetat på ett lyckat sätt.

Träffen tar upp erfarenheter av insatser – bra erfarenheter "best practice" och problematiska situationer. Här finns också tillfälle att få veta mer om senaste nytt i tobaksarbetet och vad som är nytt inom tobaksprodukter och tobaksmarknadsföring.

Inspirera andra skolor genom att bjuda in Madeleine Selin rektor för Fryshusets grundskola och berätta hur de gör. Hon kan verka som inspiratör för andra skolor och prata om sina erfarenheter om tobaksarbete

Bjud in rektor Sofia skola för att uppmuntra andra skolor till föräldraträff.

Inbjudan:

Bjud därefter in skolorna till utbildningstillfället och kontrollera vilka som kommer.

Bjud även in fältassistenter och andra aktörer som når ungdomar.

NÄTVERK

Hjälp skolorna att skapa nätverk skolorna emellan där de kan samverka kring tobak och ta del av varandras erfarenheter. Nätverk kan samordnas i mindre nätverk områdesvis alternativt som ett stort nätverk. Nätverken bör träffas en gång per termin för att ta hjälp av varandra eller så ofta de vill. Bör bestå av rektor och skolsköterska eller/och annan lämplig person

Hur: maila ut en förfrågan till de skolor som ligger nära varandra om att skapa nätverk för samverkan kring tobak. Upprätta nätverk för de skolor som vill och ge skolorna kontakt uppgifter tillvarandra och uppmuntra dem att genomföra detta.

EFFEKT

Alla skolor som vill ska erbjudas Effekt (ett utbildningsprogram för en eller två personer per skola).

Kontrollera vilka skolor som är intresserade genom att ringa och följa upp.

Kontakt:

Anders Eeriksson 0761243022, anders.l.eriksson@stockholm.se

Nikolaus Koutakis 0739815362, nikolaus.koutakis.oru.se

För mer information om Effekt, följ nedanstående länk:

<http://www. effekt.org/tobak.4.63d4d4d6139d0e3206c1008.html>

ERBJUD SKOLORNA STÖD OCH HJÄLP MED:

Tobakspolicy

Erbjud skolorna hjälp och stöd i att ta fram en fungerande tobakspolicy.

Personalen på skolan bör ha ett gemensamt förhållningssätt när det gäller tobak och alla berörda ska känna till policyns innehåll. Policyn ska vara tydlig med vem, för vilka den gäller, var och när den gäller hur d.v.s. vad som händer om någon inte följer reglerna.

Visa på skolor som har en fungerande policy.

Några exempel:

POLICY OCH HANDLINGSPLAN UMEÅ (Guidelidnes)

http://umea.se/download/18.21763a1712dee63cddc80008023/Policy+och+handlin gsplan_110126.pdf

Essunga Kommuns skolor

www.essunga.se/Pages/Page.aspx?pagelid=1786

www.essunga.se/Tobaksfri-skola.aspx

Kvarnbergsskolan, Huddinge

<http://grundskolor.huddinge.se/kvarnbergsskolan/Om-skolan/Regler/Tobakspolicy/>

Skyltar

Erbjud skolorna hjälp att beställa skyltar. Alla skolor bör ha skyltar på skolgården som signalerar att det är ett rökfritt område. Kontrollera vilka skolor som inte har skyltar och erbjud dem länkar så att de själva kan beställa. Kan beställas från FHI.

För att beställa följ nedanstående länk:

<http://www.fhi.se/Tillsyn/Tobak/Tillsyn-rokfria-miljoer/Skyltar-och-dekaleringstobaksfria-miljoer---samlingssida/>

Nationell strategi för rökfria skolgårdar www.fhi.se

Skyltar av olika storlekar med olika texter www.fhi.se

Skola – Rökfri Zon (trafikmärkesstorlek) info@skyltar.se

Verktyg för lärare

Hänvisa till länkar på webben med material mm. Det kommer finnas ett färdigt dokument med länkar där det finns bra information som skolan kan använda.

Information och pedagogiska verktyg.

FÖRÄLDRAR

I Föräldraträff

Uppmana skolorna på Södermalm att bjuda in föräldrar till en middag/möte för föräldrar för att tala om "Ditt barns framtid". Du är viktig som förälder och kort föreläsning av skolledare och ev. fältassistent.

Kontakt: rektor på Sofia skola som har informationsträffar för föräldrar vid skolstart.

Bok: <http://www.bokus.com/bok/9789127116498/alskade-forbannade-tonaring/>

Tips och råd till föräldrar

Gör en manual till föräldrar som innehåller tips och råd på hur man som förälder kan agera om sitt barn röker. Kan ta utgångspunkt från Broschyren "röker ditt barn" finns utgiven av KI/Sthlms läns landsting – ska redigeras. Broschyren kan sedan delas ut till föräldrar vid föräldramöten och läggas upp på skolans hemsida. Rådgör om tips och information med fältassistenterna.

Ex: föräldrars attityd till barns tobaksbruk har betydelse det är därför viktigt att du som förälder visar tydligt var du står.

Länk tips till föräldrar:

<http://tobaksnolla.se/parents.php>

Föräldraförening

Smart ungdom kan bistå med hjälp men det krävs att det finns en aktiv vuxen på skolan.

KONTRAKTSKRIVNING

Uppmuntra skolorna att genomföra kontraktskrivning vid skolstart där det framgår vad som förväntas av föräldrar och elever. Det sker i samverkan med SMART ungdom.

Det här kan vi förvänta er av oss

Det här förväntar vi oss av er föräldrar

Det här förväntar vi oss av er som elever

Smart ungdom

Tobaksförebyggande. Smart Ungdom är ett rikstäckande ungdomsförbund som arbetar drog- och tobaksförebyggande med fokus på tobak och tidiga alkohol debuter. Vi arbetar långsiktigt och ger unga en möjlighet att engagera och aktivera sig. Genom positiv förstärkning inspirerar och stärker vi unga i att ta ställning för ett hälsosamt liv fritt från tobak, alkohol och droger. Hos oss är ungdomarna förändringsaktörerna.

SMART kan komma till skolorna utan kostnad i början, de kan diskutera fram ett koncept som passar varje skola. EX: kontraktskrivning, föreläsning, workshop med utmaning t. ex göra en kampanj, värderingsövningar mm.

Kontakt: Sara och Farida på SMART, sara@smartungdom.se

ELEVORGANISATION

Engagera elevrådet i tobakspreventiva arbetet, kan ske i samverkan med Smart ungdom. Det har engagerat elevråd i tobaksfrågan på andra skolor.

Informations- och inspirationsträff om arbetet kring tobak

Exempelvis: Eleverna ställer krav på sin miljö och engagerar sig i att stötta sina kamrater (SMART vet mer)

INSPIRATIONSBREV

Kontinuerliga informationsbrev för att hålla frågan vid liv och informera om vad som skett.

Ett aktivt utskick till de grupper som har engagerat sig det behövs för att hålla frågan vid liv. Sker 8 gånger om året för att bjuda in till kommande aktiviteter och för att informera alla berörda parter om vad som skett samt visa att det händer något.

Ta utgång från tidigare nyhetsbrev som Monica A skickat.

Första utskicket sker 1 mars.

Hemgårdar och Fritidsgårdar

INFORMATIONSTRÄFF

Planera en informationsträff för fritidsgårdarna och hemgårdarna på Södermalm för att informera om tobaksprojektet och diskutera fram vad de tycker skulle funka för dem. De kan ta hjälp av varandra och utbyta information.

Förslagsvis kan vi bjuda in någon från Farsta fritidsgårdar som inspiration som får berätta om sina erfarenheter av att ta fram en tobakspolicy där alla verksamheter är tobaksfria. De har engagerat 1 eller 2 ungdomar att tillsammans med de vuxna ansvariga arbeta fram en tobakspolicyn och på det viset fått ungdomarna att bli delaktiga. Det har varit en process och att ungdomarna själva varit delaktiga har varit avgörande. Ex: Tomas Larson på Västboda fritidsgård i Farsta, han har goda erfarenheter av det.

ERBJUD GÅRDARNA STÖD OCH HJÄLP

Tobakspolicy

Erbjud fritidsverksamheter stöd och hjälp med att ta fram en tobakspolicy. Alla ska känna till reglerna och personalen ska ha tydliga förhållningsregler.

Villkora bidragen till att hemgårdarna har en tobakspolicy (politisk åtgärd).

Kontrollera vilka gårdar som inte har en tobakspolicy och erbjud dem hjälp att ta fram en tobakspolicy.

Exempel: Farsta fritidsgårdar (all verksamhet är tobaksfri). Rita samordnare i Farsta. Har haft kontakt med Tomas Larson på Västboda fritidsgård i Farsta, som

har goda erfarenheter av det.

Tobaksfria fritidsgårdar:

<http://www.drogfokus.nu/filer/D1%20Tobaksfria%20fritidsgardar.pdf>

Skyltar

Erbjud både hemgårdar och fritisgårdar gårdar hjälp att ordna skyltar som visar att det är ett tobaksfritt område.

Kontakta gårdarna för att kolla vilka som behöver skyltar.

För att beställa skyltar följ nedanstående länk:

<http://www.fhi.se/Tillsyn/Tobak/Tillsyn-rokfria-miljoer/Skyltar-och-dekaleringstobaksfria-miljoer---samlingssida/>

INSPIRATIONSBREV

Kontinuerliga informationsbrev för att hålla frågan vid liv och informera om vad som skett.

Ett aktivt utskick till de grupper som har engagerat sig – NYHETSBREV behövs för att hålla frågan vid liv och för att informera alla berörda parter om vad som skett.

Första utskicket sker 1 mars.

ENGAGERA UNGDOMAR

Engagera ungdomarna genom att inspirera föreståndarna på fritidsverksamheter till:

Att införa fasta datum varje år förslagsvis 31 maj (tobaksfria dagen) och vecka 47, där man har:

Tävlingar

Kampanj där ungdomarna är involverade

Avslöja tobaksindustrin

göra insamling till utsatta i tredje världen (förgiftade av tobaksodling)

Smart ungdom

Sker i samarbete med Smart ungdom (Sara och Farida) De kan erbjuda:

Workshops och utmaning/tävling för ungdomar och (priser). Vi kan diskutera fram ett förslag som passar fritidsverksamheterna, kostar inget. Förslagsvis testköra 31 maj.

Tjejer och tobak, grupptryck mm.

Ksan- Kvinnoorganisationernas samråd alkohol och narkotikafrågor - Rut är jätte bra. Tjejer och tobaksindustrin, hur dem marknadsför sig till en ny målgrupp riktade till tjejer.

Ideella organisationer

INSPIRATION OCH INFORMATION

Planera informationstillfälle för ideella organisationer för att öka kunskapen och inspirera till fortsatt arbete.

Kan bli aktuellt senare under vår/höst.

Ex: Mark kan bistå med hjälp här och verka som inspiratör till hur man kan göra agera med ungdomar, tobak. Mark skulle kunna göra träffar med idrottsföreningar för att inspirera dem till att hantera tobaksfrågan.

Ex: ge ledare till konfirmation och läger exempel från tobaksproblemen. Ge ledare utbildning på träningsläger och andra sammankomster.

KYRKAN

Avvakta till samverkan södermötet. På mötet berätta om tobaksprojektet och fråga vilka som vill vara med. Ta kontaktpersoner till registret.

Kontakt: Erika Niggol (Monica)

Ex: Högalidsförsamling Anders Sjöberg, hur pratar man med ungdomar.

HAMMARBY FOTBOLL

Kan bjudas in till samarbete längre fram.

Kontakt: Jakob Uddeholt Jakob.Uddeholt@HammarbyFotboll.se
(Supporterkulturen)

Ungdomsverksamheten: Peter Kleve, peter.kleve@hammarbyfotboll.se

Idrottsföreningar

Informationsträff

Mark skulle kunna göra träffar med idrottsföreningar för att inspirera dem till att hantera tobaksfrågan.

INSPIRATIONSREKVISIT

Kontinuerliga informationsbrev för att hålla frågan vid liv och informera om vad som skett.

Ett aktivt utskick till de grupper som har engagerat sig – NYHETSREKVISIT behövs för att hålla frågan vid liv och för att informera alla berörda parter om vad som skett.

Första utskicket sker 1 mars.

Verktyg för fältassistenter

INFORMATIONSMATERIAL

Hänvisa till listan med information och pedagogiska verktyg som berör tobakens roll. Te. x tobakens konsekvenser, barnarbete och miljöpåverkan. Detta kan fältassistenterna använda när de pratar med ungdomar.

FÖRÄLDRAMÖTEN

På föräldramöten kan fältassistenterna prata tobak med föräldrar. Det är viktigt att föräldrar tar ansvar och tydligt visar var de står när det kommer till tobak. Ett tydligt förhållningssätt gör stor skillnad.

Sammanställ ett underlag som kan användas vid föräldramöten. Rådgör med fältassistenterna om vad som behövs.

UPPMUNTRA

Uppmuntra fältassistenterna till att ta upp tobak med ungdomar som de har en relation med. Hänvisa var de kan vända sig om de behöver hjälp med att sluta röka.

Ungdomsmottagningen

UPPDATERA PÄRM

I ungdomsmottagningens väntrum finns en pärm med information om tobak. Pärmen behöver uppdateras med ny information. Saklig information om skador mm. Hänvisning till hjälp och stöd att sluta.

Information kan hämtas från till exempel landstinget.

Kontakt: Ulla och Carl ungdomsmottagningen

BOK AV ALLEN CARR

Kontrollera om det är okej att köpa in Allen Carrs bok "Första hjälpen att sluta röka" för att ställa i ungdomsmottagningens väntrum. Finns en mindre upplaga en kortare version som passar till ungdomar.

INSPIRATIONSBREV

Inspirationsbrev för att hålla frågan vid liv.

Tobakshandlare

INSPIRATIONSBREV

Kontinuerliga informationsbrev för att hålla frågan vid liv och informera om vad som skett.

Ett aktivt utskick till de grupper som har engagerat sig – NYHETSBREV behövs för att hålla frågan vid liv. Sker i gång i månaden för att informera alla berörda parter om vad som skett.

Första utskicket sker 1 mars, därefter den 1 varje månad. Skickas ut till de tobakshandlare som är intresserade och vill vara med. Under våren kommer Monica A att informera tobakshandlarna om detta.

PÅMINNA OM HUR VIKTIGA DE ÄR

Påminn tobakshandlarna om att de är viktiga och har en viktig roll i det tobaksförebyggande arbetet. Genom att de kontrollerar id handlingar på ungdomar och nekar personer under 18 år bidrar de till att unga inte börjar använda tonbak.

Polis

VOLONTÄRPOLISEN

Inspiration och information

Under våren planera ett utbildningstillfälle/ informationsträff för volontärpolisen.

Förslagsvis: Monica A (regler för att sälja tobak, tobakspaket, smuggeltobak, åldersgräns mm). Olof Ahlund polisens regler, vad de får göra osv.

Vad innehålla: Hur vi har tänkt att de ska fungera med volontärpolisen och tobaksbutiker, lagar och regler.

Informationsmötet ska samköras med något annat tema som lockar volontärerna att komma t ex sexhandel. Prata med Olof för mer info.

Bjud in volontärerna till utbildning och informationskväll.

Kontaktperson: volontärsamordnare Olof Ahlund: 0733315968 och Sanna Granbeck 0733-31 58 02

Media

Informera Södermalmsnytt om utbildning och volontärpolisen.

Övervaka tobaksförsäljning

Inför vecka 47 som är tobaksfria veckan ska volontärpolisen vara utbildad och ska placeras ut på lämpliga platser vid olika tobaksbutiker. Dels i syfte att hålla ögonen öppna på tobaksbutiken och dels för att stötta butiken att säga nej ungdomar som försöker köpa tobak.

Kontakt: Kontaktperson volontärsamordnare: Olof Ahlund: 0733315968

inspirationsbrev

Kontinuerliga nyhetsbrev för att hålla frågan vid liv.

Första utskicket 1 mars.

MÅL 2: RÖKNINGEN MINSKAR BLAND DEM SOM RÖKER MEST

- Målvärde 2016: En halvering av andelen rökare bland de grupper som röker mest.
- Målgrupp: Socialpsykiatrins klienter och den öppna beroendevårdens klienter..
- Indikator: Mäts genom ASI (grund), ADAT och boenden enkätundersökning. Jämför sedan med år 2016.

**Stadsdelsförvaltningens personal
INFORMATION OCH INSPIRATION****Chefer**

Informera cheferna på öppenvården, mottagningen för unga vuxna samt socialpsykiatrins boenden om vårt tobaksförebyggande arbete. Denise ge besked om att vi ska avsätta tid för detta. Alla chefer tillsammans diskutera fram hur vi ska göra.

Personal

Personalen som arbetar med socialpsykiatrins klienter (boenden, öppenvården och mottagning för unga vuxna) ska få information om tobaksprojektet och hur deras arbete kommer att involveras.

Arja Phillipsson kan bjudas in för att berätta om sina erfarenheter utifrån att arbeta med tobaksprevention inom psykiatri. Informera om projektet och hur vi tänkt med klienterna. Bjud in Arja Philipsson i Gävleborg, hon berättar om sina erfarenheter utifrån att arbeta med tobaksprevention.

Förslag till föreläsare: Arja Phillipsson.

Vad innehålla: hur arbetade man med det tobaksförebyggande arbetet i Gävleborg inom psykiatrin.

Hälsosamtal

I samband med att Signe har hälsosamtal och friskvård med personalen kan hon hänvisa till nedanstående metoder och föreläsare.

Signe kan hänvisa till:

Metoder

sluta röka linjen, hemsida: <http://www.slutarokalinjen.org/>

Rökfri vårdguiden (finns en app till mobilen med information om hälsa och stöd att sluta röka). Avsändare är Stockholm läns Landsting.

Bok av Allen Carr "Första hjälpen att sluta röka", Hemsida: <http://easyway.nu/>

Kurs Easywaymetoden Allen Carr, sluta röka eller snusa, Hemsida: <http://easyway.nu/> Erbjuder nikotinersättning

Föreläsare

Niklas Oden

Maria Nilsson

Farida på SMART (har arbetat på sluta röka linjen)

A Non Smoking Generation

STÖD TILL RÖKSTOPP

Sluta röka linjen och nikotinersättning i kombination med villkor för ersättning.

För att få nikotinersättning måste ske i samverkan med sluta röka linjen som lägger upp en plan för personen.

Kolla med Denise om vi kan köpa in det till personalen.

Klienter

Informationsmöte

Informationsmöte med alla chefer för att diskutera hur vi ska gå vidare.

SOCIALPSYKIATRINS KLIENTER

Kontrollera med personalen vad de anser att de behöver för att kunna arbeta med klienterna.

Frågor:

- Vad behöver personalen för att kunna arbeta med det? Utbildning?
- Fokus levnadsvanor eller bara tobak? Hälsoprojektet hade levnadsvanor.

SOCIALPSYKIATRINS BOENDEN

Kartläggning

Genomför en kartläggning för att få reda på av hur stor andel av klienterna på boendena som röker. Sker genom att genomföra en liten enkät undersökning bland klienterna. Det finns totalt två stycken boenden med 12 och 14 personer. Kjell kan bistå med hjälp och dela ut enkäten på boendena.

Kontakt Kjell Skoraas Br chef för boenden tel: 08-508 12569 / 070-45 12 569

MI

De klienter som vill sluta röka ska erbjudas hjälp. Ta utgångspunkt i hälsoprojektet i Gävleborg som skett inom vuxenpsykiatri. Personalen på boendena har MI utbildning.

Kontakt: Arja Phillipsson, 026-27 92 32
arja.philipsson@lg.se

Öppna beroendevården

MOTTAGNINGEN FÖR VUXNA

Kartläggning

Sammanställ frågan om tobaksbruk som finns på ASI- grundundersökning vid som alla klienter fyller i vid inskrivning (Lennart kan bistå med hjälp här).

Sammanställ frågan om tobaksbruk som finns på ASI- grundundersökning vid som alla klienter fyller i vid inskrivning. (Lennart kan bistå med hjälp här). Jämför med år 2016.

MI

De klienter som vill bli tobaksfria erbjuds hjälp genom MI.

UNGA VUXNA**Kartläggning**

Genomför en undersökning bland klienterna för att få reda på hur många som brukar tobak för att jämföra med år 2016. Sker genom ADAD.

Kontakt Sara Svalander: 08-508 121 71

MI

De klienter som vill bli tobaksfria erbjuds hjälp genom MI av personalen på mottagningen.

Här finns verktyg (en handledning) om hur man jobbar med MI i samband med tobaksavvänjning (Barbro Holm Ivarsson, Psykologer mot tobak)

NIKOTINERSÄTTNING

Kolla upp om det finns medel att köpa in nikotinersättning till klienterna. Karin A eller Denise.

Erbjud nikotinersättning till de som vill sluta röka.

MÅL 3: STÖD TILL DEN SOM VILL SLUTA MED TOBAK

- Målvärde 2016: fler tobaksanvändare än idag ska erbjudas rökavvänjning och få stöd till tobaksstopp
- Målgrupp: Ungdomar och unga vuxna på Södermalm
- Indikator: kartläggning av vilka aktörer som erbjuder stöd till rökstopp idag och jämför med 2016

BVC och vårdcentraler**Kartläggning**

Avvakta med vårdcentraler och BVC

Genomför en kartläggning hos vårdcentraler för att mäta hur många som erbjuds stöd till att sluta röka. Utgå från den befintliga kartläggningen om vilka vårdcentraler på Södermalm som erbjuder stöd till rökstopp.

Kontakt person: Monica A som har tillgång till kartläggningen.

Inspirationsbrev

Kontinuerliga informationsbrev för att hålla frågan vid liv och informera om vad som skett.

Ett aktivt utskick till de grupper som har engagerat sig – NYHETSBREV behövs för att hålla frågan vid liv och för att informera alla berörda parter om vad som skett.

Första utskicket sker 1 mars.

Nätverk

Ta upp tobaksfrågan och informera om tobaksprojektet i samtliga nätverksmöten. Dels för att hålla liv i projektet och dels för att möjliggöra till samverkan mellan andra när det gäller tobak. Delta med utbildning/inspirationstillfälle på Söderandans möte för att få igång en samordningsgrupp.

Erbjud gruppbildning av samordningsgrupp för långsiktigt samverkansarbete för ett friskare och renare Södermalm

Starta upp fler fisknät där det fattas på mindre områden.

Kontakt: Bengt BRÅ.

SÖDERANDAN

Nyhetsbrev

SAMVERKAN SÖDER

Nyhetsbrev

FISKNÄT

Nyhetsbrev

Medier

LOKAL TIDNINGEN

Reportage

Kontakta lokal tidningen på Södermalm för ett reportage om tobaksprojektet för att tala om vad som hänt sedan sist och att hålla frågan vid liv.

INSPIRATIONSBREV

Kontinuerliga nyhetsbrev för att hålla frågan vid liv.

Innehåll

Ett tobaksfriare Södermalm	1
Bakgrund	1
Nationellt	1
Regionalt - Stockholm	2
Lokalt – Södermalm	2
Mål 1: Barn och unga förblir rökfria	3
Mål 2: Rökningen minskar bland dem som röker mest	3
Mål 3: Stöd till den som vill sluta med tobak	3
Involverade aktörer	4
Finansiering	4
Tidsplan	5
Mål 1: Barn och unga Förblir rökfria	5
Grundskola	5
Inspiration och information för skolpersonal	5
Nätverk	6
Effekt	7
Erbjud skolorna stöd och hjälp med:	7
Föräldrar	8
Kontraktskrivning	9
Elevorganisation	9
Inspirationsbrev	9
Hemgårdar och Fritidsgårdar	10
Informationsträff	10
Erbjud gårdarna stöd och hjälp	10
Inspirationsbrev	11
Engagera ungdomar	11
Ideella organisationer	11
Inspiration och information	11
Kyrkan	12
Hammarby fotboll	12

Inspirationsbrev	12
Verktyg för fältassistenter	13
Informationsmaterial	13
Föräldramöten	13
Uppmuntra	13
Ungdomsmottagningen	13
uppdatera pärm	13
Bok av Allen Carr	13
Inspirationsbrev	13
Tobakshandlare	14
Inspirationsbrev	14
Påminna om hur viktiga de är	14
Polis	14
Volontärpolisen	14
Mål 2: Rökningen minskar bland dem som röker mest	15
Stadsdelsförvaltningens personal	15
Information och inspiration	15
Stöd till rökstopp	16
Klienter	16
Socialpsykiatrins klienter	17
Socialpsykiatrins boenden	17
Öppna beroendevården	17
Mottagningen för vuxna	17
Unga vuxna	18
Nikotinersättning	18
Mål 3: Stöd till den som vill sluta med tobak	18
BVC och vårdcentraler	18
Kartläggning	18
Inspirationsbrev	19
Nätverk	19
Söderandan	19

Samverkan Söder	19
Fisknät	19
Medier	19
Lokal tidningen	19
Inspirationsbrev	19